

Motion till riksdagen

1986/87:Bo229

Göthe Knutson (m)

Lantmäteriets taxor och organisation

Lantmäteriet förstatligades år 1948. Då kostade det ca 100 kr. att avstycka en tomt.

I fjol, 1986, kostade avstyckningen av en tomt 7 670 kr.

Priset på tomtavstyckning har således under de 38 åren blivit mer än 76 gånger högre eller 7 670 % i prisökning.

Det statliga lantmäteriets taxehöjningar torde sakna jämförelser även inom den statliga monopolsektern.

Det är enskilda människor som drabbas av den hutlösa prissättningen på lantmäteriföretag. Någon valmöjlighet finns inte. Lagen föreskriver att lantmäteriverket och ingen annan skall verkställa avstyckningar.

Jämförelser med löner

Lantmäteritaxorna har stigit mångdubbelt mera än vad penningvärdessämringen och lönekostnadsstegringen orsakat lantmäteriverket i kostnadsökningar. Hur detta drabbat och drabbar kunderna framgår i en artikel i Svenska Dagbladet (1986-12-08) skriven av lantmätaren Lars Klint. Han gör jämförelser mellan avstyckningstaxan och lönen för en statstjänsteman vid olika tillfällen.

Den tomtavstyckning som 1948 kostade ca 100 kr., och då utgjorde en ringa del av en statstjänstemans lön, hade 1974 stigit till 1 450 kr. (inkl. handlingar). Den summan motsvarade 35–40 % av statstjänstemännens genomsnittliga månadslön.

1984, dvs. tio år senare, hade avstyckningspriset stigit till 6 240 kr. Det motsvarade 70–80 % av den genomsnittliga statstjänstemannalönen.

Under dessa tio år steg priser och löner mycket kraftigt. Konsumentprisindex ökade från 100 till 259. Lantmäteriets priser steg från index 100 till 450.

Dagens tomtavstyckning

Under 1986 kostade en avstyckning 7 670 kr. Fortfarande mätt med genomsnittslönen för en statstjänsteman kan man konstatera att denne måste arbeta i fem sex veckor för att kunna betala en tomtavstyckning med sin nettolön.

Att utföra en avstyckning tar inte mer än någon eller högst några få dagar att utföra.

Riktlinjerna för prissättningen beslutades av riksdagen efter förslag i

budgetpropositionen riksmötet 1983/84. Bostadsutskottet behandlar frågan i BoU 1983/84:18.

Taxans storlek fastställs av regeringen efter förslag från lantmäteriverket. Intäkterna skall i princip täcka lantmäteriets kostnader för verksamheten.

Trots de höga taxorna har lantmäteriverket redovisat över 10 milj. kr. i förlust under verksamhetsåret 1985/86. Tillsammans med tidigare underskott balanserade verket därmed ett minusresultat på drygt 12,6 milj. kr.

För 1986/87 och 1987/88 räknar verket med att verksamheten skall gå jämt upp. Någon återhämtning av förlusterna räknar man inte med.

Det bör vara angeläget att komma till rätta med lantmäteriets kostnadsproblem och helst även kunna sänka taxorna. Att några få dagars arbete i ett statligt verk skall tvinga en hyggligt avlönad kund att arbeta i fem sex veckor för att betala förrättningen, anser jag orimligt. Lantmäteriets kostnader måste pressas ned.

Sannolikt har lantmäteriet duktiga yrkesutövare. Det är i organisationen och dimensioneringen man bör söka rationaliseringsvinster. Mycket talar för att lantmäteriets länsvisa indelning bör slopas och att man organiserar större regioner. Denna tanke finns redan inom lantmäteriverket.

Kostymen alltför stor

Av bilaga 13 till budgetpropositionen (1986/87:100) framgår det på s. 79 att "efterfrågan på fastighetsbildningstjänster har minskat kraftigt under senaste budgetåren och bedöms fortsätta att minska något". Orsaken till den kraftiga minskningen är naturligtvis den stora nedgången i bostadsbyggandet som började redan i mitten av 1970-talet.

Några år senare sjönk även fritidshusbyggandet. Här rörde det sig om drastiska minskningstal.

Lantmäteriet tycks emellertid inte ha anpassat organisation och resurser till nedgången på avstyckningstjänster. I budgetpropositionen heter det att "verket arbetar" för en anpassning till de ändrade förutsättningarna.

Är det inte högt på tiden att detta arbete ger effektivt resultat?

Hemställan

Mot bakgrund av det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att lantmäteriverket får i uppdrag att skyndsamt slutföra arbetet med den anpassning som det talas om i budgetpropositionen, bil. 13, s. 79, och därvid även föreslår regeringen en lämplig indelning i större regioner – allt i syfte att radikalt minska kostnaderna för verksamheten.

Stockholm den 26 januari 1987

Göthe Knutson (m)